

II. Erişkin Bağışıklama Akademisi BASIN BÜLTENİ

HALK SAĞLIĞI
UZMANLARI DERNEĞİ

TÜRKİYE AİLE
HEKİMLERİ UZMANLIK
DERNEĞİ

AİLE HEKİMLERİ
DERNEKLERİ
FEDERASYONU

TÜRK TORAKS
DERNEĞİ

Türk Hematoloji Derneği
51. Yılı
www.thd.org.tr

TÜRK HEMATOLOJİ
DERNEĞİ

TÜRK İÇ HASTALIKLARI
UZMANLIK DERNEĞİ

TÜRK GERİATRİ
DERNEĞİ

VİRAL HEPATİTLE
SAVAŞIM DERNEĞİ

**Sadece çocukluk çağında değil, yaşam boyu bağışıklama:
Her yaşın aşısı var**

Aşı reddini savunanlar toplum sağlığını tehlikeye atıyor

**Bağışıklama sayesinde her yıl 2-3 milyon kişinin
enfeksiyona bağlı ölümü engelleniyor**

Aşılammamış tüm bireyler toplum sağlığını tehdit ediyor

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre, her yıl 2-3 milyon kişi aşı ile önlenemez enfeksiyonlar nedeniyle hayatını kaybediyor. Oysa dünya genelinde aşılanma oranlarının artırılmasıyla bu ölümlerin yarı yarıya azaltılması mümkün. Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (EKMUD), ülkemizde erişkin bağışıklaması konusunda farkındalığı artırmak ve tüm sağlık çalışanlarıyla buluşmak amacıyla, 2-3 Kasım 2018 tarihlerinde,

Ankara’da “II. Erişkin Bağışıklama Akademisi” düzenledi. Toplantıda enfeksiyon kaynaklı ölümlerin dünya genelinde azaltılması için erişkin bağışıklamasının önemine dikkat çekilirken, Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamında artık risk grubu erişkinlere yönelik aşuların ücretsiz yapılmasına karar verildiği duyuruldu. Artık tüm 65 yaş üstü erişkinler, diyabet, kronik akciğer ve kalp hastaları gibi risk grupları aile sağlığı merkezlerinde ve aşıya erişimin olduğu kurumlarda ücretsiz aşılanabilecek.

Bağışıklamanın, günümüzde halen hastalıkların önlenmesinde en başarılı, en etkili ve maliyet etkin yaklaşımlardan biri olduğuna dikkat çekilen etkinliğe **Halk Sağlığı Uzmanları Derneği, Türk Geriatri Derneği, Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneği, Türk Toraks Derneği, Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği, Viral Hepatitle Savaşım Derneği ve Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu** paydaş olarak katıldı. Bağışıklama, aşı uygulayarak kişinin bir enfeksiyon hastalığına karşı bağışık hale gelmesinin sağlanması olarak tanımlanıyor. **Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)** verilerine göre, bağışıklama sayesinde her yıl 2-3 milyon kişinin enfeksiyona bağlı ölümü engelleniyor. Küresel bağışıklama kapsamı arttırılarak ilave 1,5 milyon ölümün daha engellenmesi mümkün. Aşılanmamış çocukların yanı sıra erişkinler de risk altında. Özellikle 65 yaş üzeri kişilerde aşı ile korunmanın mümkün olduğu grip ve zatürre önemli bir ölüm nedeni olarak öne çıkıyor. **Dünya genelinde her yıl 2 milyondan fazla ölüme yol açan zatürreden ve 500 binin üzerinde ölüme neden olan gripten aşı ile korunmak mümkün.**

Dünya genelinde aşılama sayesinde ölümcül hastalıklar ortadan kalkıyor

Türkiye EKMUD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Canan Ağalar şu bilgileri verdi:

“Enfeksiyon hastalıklarının binlerce yıllık geçmişine rağmen çok kısa bir geçmişe sahip olan aşular ile dünyanın çoğu yerinde çocuk felci, kuduz, difteri, tetanos, boğmaca, kızamık, kabakulak gibi pek çok enfeksiyon hastalığı kontrol altına alınabilmiş ve çiçek hastalığı dünya genelinde ortadan kaldırılmıştır. Aşılama, immünoloji ve biyoteknolojideki gelişmeler sayesinde sıtma, insan immün yetmezlik virüs enfeksiyonu, Kırım Kongo hastalığı gibi bulaşıcı hastalıkların yanı sıra kanser gibi bulaşıcı olmayan hastalıklar için de umut ışığı olmaktadır.”

“65 yaş ve üzeri kişiler ile diyabet ve KOAH gibi kronik hastalığı olanlar risk altında”

Aşı ile korunması gereken 65 yaş ve üzeri tüm bireylerin zatürre için önemli bir risk grubu olduğunu belirten **Türkiye EKMUD Erişkin Bağışıklama Çalışma Grubu Başkanı Prof. Dr. İftihar Köksal** şöyle devam etti: “Sadece yaş değil, aşı ile korunması gereken risk gruplarındaki artış da ayrı bir öneme sahiptir. Günümüzde şeker hastaları, kronik akciğer hastaları, kalp hastaları, organ ve kök hücre nakli yapılanlar, yapısal akciğer hastalığı olanlar, kronik böbrek hastaları, immün sistemi baskılayan ilaç tedavisi alanlar, kemoterapi alanlar gibi pek çok risk grubu aşı ile korunabilen hastalıklara maruz kalabilmekte ve yaşam kaliteleri olumsuz etkilenebilmektedir. Aşılanmamış kişilerde gelişen enfeksiyonların tedavisi tüm dünyanın korkulu rüyası haline gelen antibiyotik direnci nedeni ile giderek zorlaşmaktadır. O halde bağışıklama antibiyotik kullanımını ve dolayısıyla direnç olasılığını da azaltacaktır. Ayrıca tüm dünyada erişkin bağışıklamada yeni bir risk grubu oluşmuştur; mülteciler ve göçmenler. Kendi ülkelerinde farklı bağışıklama stratejileri olan bu kişiler enfeksiyon hastalıkları açısından tehdit unsurudur ve acilen aşılanmaları gereklidir.”

“Grip ve zatürre gibi hastalıklara bağlı ölümler aşıyla önlenbilir”

Türk Toraks Derneği MYK Üyesi Prof. Dr. Metin Özkan, grip ve zatürre aşuları hakkında önemli bilgiler verdi: “Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre grip her yıl 1 milyar kişide enfeksiyon oluşturmaktadır ki, bu dünya nüfusunun yaklaşık %20’si demektir. Yıllık 300.000 ila 500.000 olguda ölümcül seyretmekte ve ölümlerin çoğu kronik hastalıkları olan yaşlılarda görülmektedir. Astımlı ve KOAH’lı hastalarda grip daha sık ve ciddi seyreder. Bu hastalarda grip; hastane yatışı, ölüm ve zatürre gibi bakteriyel enfeksiyonları artırır. Zatürre ise dünya genelinde sağlığı tehdit eden ve ciddi bir ekonomik yüke neden olan bir hastalıktır. Avrupa’da zatürrenin toplam maliyeti yıllık 10,1 milyar avrodur. DSÖ verilerine göre her yıl 2 milyondan fazla kişi (çoğu çocuk ve yaşlı) zatürre nedeniyle hayatını kaybediyor. Zatürre tüm dünyada enfeksiyon nedeniyle en sık üçüncü ölüm nedenidir.

“En yüksek ölüm oranı 65 yaşın üzerinde görülüyor”

Prof. Dr. Metin Özkan şöyle devam etti: “Yaşlılar, astım, KOAH ve diyabet hastaları; kortizon ve kanser ilaçları alanlar, kalp yetmezliği olanlar, sigara içenler, iskemik kalp ve kapak hastalığı olanlar zatürre aşısı olması gereken risk gruplarını oluştururlar. Aşılama, aşılanan kişiyi etkene karşı direkt korurken, indirekt olarak da hastalığın yayılımı azalacağı için aşılanmayan kişileri de korumaktadır.”

“Aşı reddini savunanlar, aşuların yokluğunun nelere sebep olabileceğini gündeme getirmiyor”

Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneği’nden Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver şöyle konuştu: “Aşı ile önlenabilir hastalıklar erişkinlerin sağlığını tehdit eden bir toplum sağlığı sorunudur ve sağlıklı yaşlanmanın önündeki en büyük engellerden biridir. Esas olarak çocukluk çağı enfeksiyonları olarak düşünülen tetanos, difteri, boğmaca ve kızamık gibi enfeksiyonlar için bazı erişkinler de oldukça düşük koruyucu antikör düzeylerine sahiptirler ve bu hastalıkları erişkin yaşta çok ağır bir şekilde geçirebilirler. Bunun yanında diyabet, kronik akciğer ve kardiyovasküler hastalıklar, kanser, grip ve zatürre gibi hastalıklar için belirgin risk faktörleridir. Buna rağmen, aşılardan erişkin yaşta maalesef çok az oranda faydalanılmaktadır. Aşuların güvenli olduğuna dair tüm bilimsel verilere rağmen, aşuların yan etkilerinin aşı reddinin bir numaralı mazereti olarak gösterildiği bir ortamda, aşılamanın etkilerinin neler olduğunun tartışılmaması şaşırtıcıdır. Sonuç olarak aşuların birey ve toplum için önemini her zaman vurgulamak, gerçek veriler ışığında toplumu bu konuda doğru bilgilendirmek gerekmektedir. İç hastalıkları uzmanlarının günlük pratiklerinde hasta ile olan her karşılaşmaları, erişkin aşılması için bir fırsattır ve derneğimiz de ‘yaşam boyu aşılama’ kavramının toplumumuzda yerleşmesi için tüm imkanları ile çalışmaktadır.”

“Aşı reddine karşı bir yasa çıkarılmalı”

Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Şenol Atakan görüşlerini şöyle özetledi: “Ülkemiz sağlıkta dönüşüm projesi kapsamında yaklaşık 15 yıl kadar önce aile hekimliği sistemi ile tanışma fırsatı bulmuştur. Sistemin geçmiş ve geleceğiyle ilgili saatlerce tartışmak mümkündür. Ancak sistemin tartışılmayacak noktası, aile hekimi arkadaşlarımızın olağanüstü gayreti neticesinde aşılama çalışmalarında gelmiş olduğumuz noktadır. Dünya sağlık örgütü verilerine göre ülkemizde 3 doz hepatit B aşısı uygulanan bebek oranı %96’dır. Bu oran siyasi ve ekonomik alanda imrenerek izlediğimiz ülkelerin çok çok ilerisindedir. Benzer bir durum yine difteri, boğmaca, tetanoz aşısı için de geçerlidir. Erişkin popülasyon açısından önemli bir sağlık riski konumunda olan aşı ile önlenabilir hastalıklar ile ilgili gerekli hassasiyeti aynen çocukluk çağı aşılama çalışmalarında olduğu gibi yine bakanlığımızın göstermesi gerekmektedir. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin asıl görevi olan koruyucu sağlık hizmetlerine tekrar tam olarak yoğunlaşıldığında, ülkenin sağlıklı yarınlara yelken açacağı konusundaki inancım tamdır. 2017 yılında 23.642’lere ulaşan aşı reddi konusunda mücadelemiz devam edecektir. Bu vesileyle TBMM gündeminde olan sağlıkla ilgili yasa teklifleri içinde yer almayan aşı reddi ile ilgili yasanın da olması gerektiğini bir kez daha belirtiyor ve AHEF olarak bu amaçla TBMM’ne ve Sağlık Bakanlığına gönderdiğimiz yasa teklifinin dikkate alınmasını istiyoruz. Tekrar hatırlatmak isterim ki

yapmakta olduğumuz bir çok işin icinde şüphesiz "yaşam boyu aşılama" bizim en kıymetli işimiz."

"Erişkin ve yaşlıların da aşılarmaya ihtiyacı var!"

Bulaşıcı hastalıkların toplumda yayılmasını önlemenin en etkili yollarından biri aşı uygulaması olduğunu belirten **Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) Başkanı Prof. Dr. Türkan Günay** şöyle devam etti: "Enfeksiyon kaynaklı ölümlerin dünya genelinde azaltılması için erişkin aşılması da çocukluk çağı aşılması kadar önemlidir. Aşı ile toplumu koruyabilmek için sunulan bu hizmetin tüm paydaşlar tarafından kabul edilmesi gerekmektedir. Erişkin ve yaşlılık döneminde özellikle kronik hastalığı olan grupların ve sağlık personelinin aşılması çok önemlidir. Buna karşın aşılama ve aşı programları ile ilgili hazırlıklar ve ulaşılabilirlik erişkin bağışıklamasında çocukluk dönemi kadar yeterli ve kapsayıcı değildir. Ayrıca bu konuda erişkinler ve yaşlılarda aşılamanın gerekliliği konusunda bilgi eksikliği yanında aşılama talebi de düşüktür. Birinci basamak sağlık hizmeti sunan kurumlarımızda çocukların aşılarının zorunlu izlenmesi gibi bir hizmetin erişkin ve yaşlılar için bulunmaması bu gruplarda aşılama kapsayıcılığının düşük kalmasına neden olmaktadır. Erişkin ve yaşlıların aşılmasında Sağlık Bakanlığı'nın Genişletilmiş Bağışıklama Programı gibi bir programının olması ve hatta bu programın yaşamın tüm evrelerini kapsayan bir program olması önerilir. Bu konuda Sağlık Bakanlığına "Yaşam Boyu Bağışıklama Programı" hazırlamasını ve uygulamasını önermekteyiz. Ayrıca son yıllarda ülkemizde de gördüğümüz "aşı reddi" hem çocuklarımızı hem de yetişkinlerimizi aşı ile korunabilir hastalıklar açısından risk altında bırakmaktadır. Bu konuda Sağlık Bakanlığı ve Uzmanlık Derneklerinin aşı/aşılama hakkında doğru, güvenilir bilgileri toplumla paylaşması gereklidir. Toplumun doğru bilgilendirilmesi için medya kuruluşlarına sağlıklı bilgi akışı sağlanması bilgi kirliliğini önlerken, diğer yandan aşılar karşı güveni de artıracaktır."

"Hepatitler bulaşıcı ve toplum sağlığını tehdit eden ciddi enfeksiyonlardır"

Viral Hepatitle Savaşım Derneği (VHSD) Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Esragül Akıncı şunları söyledi: "Viral hepatitler karaciğerin en sık görülen hastalıkları olup, siroz, karaciğer yetmezliği ve karaciğer kanserine ilerleyerek ölüme neden olabilirler. Ülkemizde de kronik hepatit, siroz ve karaciğer kanseri vakalarının yarısından fazlası viral hepatitlere bağlıdır. Karaciğer nakillerinin de yaklaşık %60'ını viral hepatitlere bağlı karaciğer yetmezliği oluşturmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü 2015 (DSÖ) verilerine göre dünyada viral hepatite bağlı 1,34 milyon ölüm gerçekleşmiştir. Hepatit virüsleri insandan insana bulaşabilmektedir. Bu nedenle korunmada aşı ile bağışıklama oldukça önemlidir. Ülkemizde hepatit A ve B aşıları çocukluk çağı aşı takviminde yer almaktadır. Ayrıca ülkemizde risk gruplarında aşı

ücretsiz olarak uygulanmaktadır (hemodiyaliz hastaları, kronik HCV ya da HIV enfeksiyonu olanlar, solid organ ya da kemik iliği nakli adayları, homoseksüeller, sık kan/kan ürünü kullanan kişiler, madde bağımlıları, cezaevlerinde olanlar, HBV taşıyıcılarının aile içi temaslıları, sağlık personeli vb). Aşı hem kendi sağlığımız hem de toplum sağlığı açısından korunmada en önemli araçtır. Ülkemizde risk gruplarında ise aşılama kapsayıcılığının artırılarak sürdürülmesi gerekmektedir.”

“Aşı bilincini artırmak için Sağlık Bakanlığı, STK’lar ve ilgili branş dernekleri işbirliği yapmalı”

Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği (TAHUD) Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Uzm. Dr. Şehnaz Hatipoğlu görüşlerini şu şekilde ifade etti: “Aşılarda ilgili zaman zaman medyada yer alan haberler ve bilimsel temelli olmayan açıklamalar aşı konusunda kafa karışıklıklarına ve yıllardır yüksek olan bağışıklama oranlarında düşmelere neden olmaktadır. Erişkin aşıları bağlamında sorunları üç ana başlıkta değerlendirebiliriz: 1- Hastaya ait sorunlar: farkındalık/bilgi eksikliği, aşı ile ilgili korkular 2- Hekime ait sorunlar: farkındalık, zaman, motivasyon eksikliği, iş yükü 3- Sağlık sistemine ait sorunlar: erişkin bağışıklama konusunda destek eksikliği, mali sorunlar, tedavi edici hekimliğin koruyucu hekimliğin önüne geçmesi. Erişkin aşılama konusunda istenen hedefe ulaşmak için öncelikle eksiklerin bilinmesi ve farkındalık yaratılması esastır. Bu amaçla ulusal düzeyde iyileştirme çalışmalarına ve ortak projelere ihtiyaç bulunmaktadır. Erişkin bağışıklamasında aile hekimlerine önemli görevler düşmektedir. Buradan hareketle erişkin aşılama hakkında farkındalık yaratmak, mevcut durumu gözden geçirmek ve yapılması gerekenlere bir çerçeve oluşturmak amacıyla Sağlık Bakanlığı, STK’lar ve ilgili branş dernekleri ile yol haritası hazırlanmalıdır. Biz de TAHUD olarak erişkin bağışıklaması konusunda her zaman destek vermeye ve bilimsel temelli tüm projelerde işbirliğine hazır olduğumuzu bildiririz.”

“Erişkin ve yaşlıların aşılama oranı yeterli seviyede değil”

Bütün bu gerçeklere rağmen erişkin ve yaşlılık döneminde aşılama ve aşı programları ile ilgili hazırlıklar ve ulaşılabilirliğin, çocukluk dönemi kadar yeterli olmadığını belirten **Prof. Dr. İftihar Köksal** şunları söyledi: “İster erişkin, ister çocuk olsun, aşılanmamış tüm bireyler toplum sağlığı açısından tehdit oluşturmaktadır. Mutlulukla ifade etmek isterim ki derneğimiz ve çalışma grubumuz önderliğinde hazırlanan, tüm ülkemizde önemli bir kaynak olarak gösterilen erişkinlere ait bağışıklama rehberimiz var. İlk defa 2007 yılında Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (EKMUD) önderliğinde Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği, Geriatri Derneği, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği, Türk Hematoloji Derneği, Türk Toraks Derneği ve

Viral Hepatitle Savaşım Derneğinin temsilcileri ile iki yıllık bir çalışmanın sonucunda hazırlanmış ve 2009 yılında basılmıştır. İkinci baskısı 2016'da güncellenen rehberimiz 2019 yılında üçüncü güncellemesi ile hazır olacaktır. Türkiye EKMUD Erişkin Bağışıklama Çalışma Grubu olarak *"her yaşın aşısı vardır ve yaşam boyu bağışıklama sağlıklı bir toplum için gereklidir"* diyoruz."

İlgili Kişi:

Dilek Özcan, 0533 927 23 93

Marjinal Porter Novelli, 0212 219 29 71

dileko@marjinal.com.tr